

Urząd Miejski w Płońsku
ul. Płocka 3, 95-100 Płońsk

Płońsk

1. Charakterystyka miasta

- Płońsk zlokalizowany jest około 70 km na północ od Warszawy na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 7 i 10.
- Powierzchnia Płońska to obszar około 12 km. kw.
- Miasto zamieszkuje około 23 tys. mieszkańców.
- Płońsk jest siedzibą władz samorządowych różnego szczebla oraz innych instytucji publicznych oraz lokalnym ośrodkiem społeczno-gospodarczym.
- Budżet roczny miasta wynosi 50-70 mln PLN.

1.1. Historia Płońska liczy ponad 600 lat choć osadnictwo na jego terenie sięga VI-VII wieku, co zostało udokumentowane badaniami archeologicznymi, prowadzonymi na tzw. „Górze Kawałowskiego” w latach 1975-1980.

W centrum Płońska, przy ul. Płockiej znajduje się katolicki kościół, pw. Św. Michała Archanioła. Obok mieści się zabytkowy budynek byłego klasztoru Karmelitów Trzewickich, w którym obecnie mają siedzibę instytucje użyteczności publicznej. Kościół i klasztor, początkowo drewniane, zostały ufundowane około 1417 roku przez księcia mazowieckiego, Siemowita IV i jego żonę Aleksandrę, siostrę króla Władysława Jagiełły. Oba budynki w 1462 roku przebudowano przy użyciu cegły. Obecny kształt świątyni, która od 1779 roku pełni funkcję kościoła parafialnego, pochodzi z połowy XVI wieku. We wnętrzu kościoła zwraca uwagę neorenesansowy ołtarz główny z drugiej połowy XIX w., z elementami z początku XVII w. Ołtarze boczne zachowane są w stylu późnobarokowym. Szczególnie duże zainteresowanie turystów odwiedzających kościół budzi figura Chrystusa Ukrzyżowanego, pochodząca z przełomu XV i XVI w. Kościół otoczony był cmentarzem z XVIII w., na którego terenie znajduje się obecnie neogotycka dzwonnica. Położony w pobliżu kościoła budynek klasztoru w obecnym kształcie pochodzi z przełomu XVII i XVIII w. Warto zaznaczyć, że mieszkali w nim mnisi z Zakonu Braci Najświętszej Marii Panny z Góry Karmel, którzy byli pierwszym zakonem na Mazowszu.

Warto jednak wiedzieć, że Płońsk uzyskał prawa miejskie od księcia mazowieckiego Siemowita, pomiędzy 1399 a 1412 rokiem. Przywileje lokacyjne nie zachowały się w oryginale. Znany dokument pisany pochodzi dopiero z 1527 roku. Król Zygmunt I potwierdzał w nim prawa miejskie, herb oraz pieczęć Płńska, który był siedzibą kasztelani, a od XIV w. pełnił funkcję powiatu.

Istotny rozkwit miasta nastąpił w XVI w., ale już w XVII stuleciu, po potopie szwedzkim, zaczął się regres gospodarczy – ze 130 domów pozostało jedynie 21. W wyniku groźnych pożarów, jak również nieszczęść, które dotknęły całą Polskę w okresie rozbiorów i zrywów narodowowyzwoleńczych, Płońsk stracił na znaczeniu.

XIX-wieczne dzieje miasta przypominają kamieniczki zachowane w rynku i jego najbliższym otoczeniu. W bardzo dobrym stanie znajduje się kamienica, w której wychowywał się twórca państwa Izrael, Dawid Ben Gurion. Zachował się również czarno-biały film dokumentalny, ukazujący Płońsk z końca XIX w. Ten unikatowy film, odnaleziony przez pracowników izraelskiego Instytutu Dawida Ben Guriona, pokazano podczas wizyty przedstawicieli władz zaprzyjaźnionego z Płońskiem okręgu Ramat-Negev, gdzie pierwszy premier Izraela spędził ostatnie 20 lat swojego życia. W jednym z polskich archiwów odnaleziono autentyczną metrykę urodzenia Dawida Ben Guriona, o której istnieniu nikt dotychczas nie wiedział.

W historię Płńska wpisana jest również tradycja narodu żydowskiego. Szczególne znaczenie żydowska społeczność Płńska uzyskała po potopie szwedzkim i otrzymaniu w 1670 roku od króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego przywileju, na mocy, którego Żydzi mogli budować domy, bożnice i produkować piwo. Do wybuchu II wojny światowej obie społeczności: polska i żydowska żyły wspólnie, budowały i zmieniały Płońsk. Władze miasta Płńska, w którym Dawid Ben Gurion urodził się i dorastał, oraz przedstawiciele okręgu Ramat-Negev, w którym spędził on ostatnie 20 lat życia, podpisali 16 lutego 1997 r. deklarację „zawarcia sojuszu bliźniaczych miast”. Na budynku, w którym mieszkał Dawid Ben Gurion znajduje się pamiątkowa tablica. W miejscu, gdzie stał jego dom rodzinny, powstało tzw. „Drzewo Pamięci”, na którym zawieszane są „liście pamięci” przez członków wszystkich izraelskich delegacji, odwiedzających Płońsk. Miasto znajduje się również na szlaku stałych wycieczek z Izraela (młodzież i dorośli) jako jedno z najistotniejszych miejsc dla historii powstania Państwa Izrael.

Ważną postacią w dziejach Płńska był Jan Walery Jędrzejewicz (1835-1887), uważany za ojca polskiej spektroskopii. Pracował jako lekarz w płońskim środowisku, a od 1872 roku prowadził stację meteorologiczną oraz obserwatorium astronomiczne. Jego badania przyniosły mu sławę również poza granicami kraju. W świecie naukowym zasłynął, jako autor podręcznika kosmografii. Na płońskim cmentarzu znajduje się zabytkowy grób J. W. Jędrzejewicza. Imię doktora nosi jedna z ulic w centrum miasta. Po śmierci Jana Walerego Jędrzejewicza jego pracę kontynuował zasłużony lekarz i naukowiec, Leon Rutkowski. Współpracował z Polską Akademią Umiejętności. Prowadził ważne badania naukowe z dziedziny antropologii. Zmarł w 1917 roku. Jego grób znajduje się na płońskim cmentarzu. Imieniem doktora Leona Rutkowskiego nazwano jedną z ulic miasta.

W starej części płońskiego cmentarza znajdziemy wiele świadectw zaangażowania mieszkańców miasta w walkę o uzyskanie niepodległości w 1918 roku. Duża zbiorowa mogiła przypomina również o udziale płońszczan w wojnie polsko-bolszewickiej z 1920 roku. Znajdziemy tu również groby żołnierzy, bojowników podziemia niepodległościowego i ofiar hitlerowskiego terroru z okresu II wojny światowej. Płońszczanie aktywnie uczestniczyli w konspiracji. Na terenie miasta i w okolicach działały: Armia Krajowa, Tajna Armia Polska, Narodowe Siły Zbrojne i Narodowe Zjednoczenie Wojskowe. O skali działań podziemia może świadczyć fakt, że AK i NSZ wydawały w powiecie płońskim cotygodniowe biuletyny informacyjne, a nawet tygodniki i regularne komunikaty radiowe. NSZ prowadziło szkolenia wojskowe. Obie organizacje prowadziły działania dywersyjne, polegające na dezorganizowaniu funkcjonowania administracji niemieckiej, sabotażu przemysłowym i kolejowym oraz zdobywaniu broni. W 1945 oddziały AK w powiecie płońskim aktywnie uczestniczyły w zwalczaniu okupanta niemieckiego. Również NSZ wystąpił otwarcie przeciwko Niemcom. Jednostki NSZ, działające samodzielnie, w czerwcu 1944 roku w wyniku zmian na arenie polityczno-wojennej połączyły się z AK. Na zajętych terenach NKWD i UB zastosowały represję, wywożąc setki osób do sowieckich łagrów.

Na płońskim cmentarzu znajduje się również zabytkowy grobowiec rodziny Weyherów, u których w latach 1865-1866 pracował jako guwerner, Henryk Sienkiewicz. Ten wybitny polski pisarz miał zaledwie 19 lat, gdy

przyjechał do Płońska. Swoją pierwszą opublikowaną powieść „Na marne”, napisał właśnie podczas pobytu w Płońsku. W 1963 roku na ścianie dworku, w którym mieszkał, umieszczono pamiątkową tablicę. Imię Henryka Sienkiewicza nosi I Liceum Ogólnokształcące w Płońsku. Przed szkołą znajduje się pomnik pisarza, a na cokole zapisano pamiętne słowa autora: „Imię przechowam, ojcom dorównam i pierwszej się złamię niż zegnę”. Obecnie dworek, w którym mieszkał słynny pisarz należy do Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego „Poświętne”, powstałego w 1923 roku.

2. Miasta partnerskie

- 2.1. Ramat HaNegev (Izrael) od 1997 r.
- 2.2. Crepy-en-Valois (Francja) od 2002 r.
- 2.3. Soleczniki (Litwa) od 2002 r.
- 2.4. Čakovec (Chorwacja) od 2002 r.
- 2.5. Bachczysaraj (Ukraina) od 2004 r.
- 2.6. Wołgograd (Rosja) od 2008 r.
- 2.7. Notaresco (Włochy) od 2008 r.
- 2.8. Mosciano Sant'Angelo (Włochy) od 2010 r.
- 2.9. Antoing (Belgia) od 2013 r.
- 2.10. Tiszafured (Węgry) od 2013 r.
- 2.11. Zell n. Moselą (Niemcy) od 2013 r. – podpisano list intencyjny o współpracy.

Ponadto, władze Płońska planują podpisać umowę o współpracy partnerskiej z miastem Tarnopol (Ukraina). W ubiegłym miesiącu została przegłosowana przez Radę Miejską w Płońsku uchwała upoważniająca Burmistrza do podpisania umowy.

Płońsk również jest aktywnym wieloletnim członkiem Zarządu pokojowej organizacji pozarządowej Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Orędowników Pokoju (IAPMC). Głównym celem jest popularyzowanie idei pokojowego współistnienia wśród ludzi różnej rasy i kultury, krzewienie ducha poszanowania praw człowieka, znoszenie barier w kontaktach ze światem, popularyzacja organizacji i inicjatyw służących człowiekowi i demokratyzacji życia. Do Stowarzyszenia należą miasta wskazane przez Organizację Narodów Zjednoczonych, jako Miasta-Orędownicy Pokoju. Głównym kryterium nadania miastu tytułu: Orędownik Pokoju, jest jego wkład w budowę kultury pokoju i tolerancji, m.in. poprzez: rozwiązywanie problemów w szkołach, wymianę młodzieży i sportowców, poparcie zasad Karty Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych, budowanie atmosfery tolerancji i zrozumienia pomiędzy mieszkańcami miast. Do Stowarzyszenia należy ponad 100 miast z całego świata.

3. Opis wybranych działań z zakresu współpracy międzynarodowej w latach 2014-2017

- 3.1. Gmina Miasto Płońsk otrzymała dofinansowanie w wysokości 17 160,00 euro w ramach programu Erasmus + akcja 1 „Mobilność edukacyjna” na zorganizowanie wymiany młodzieżowej. Okres realizacji projektu - lata 2014-2015. Projekt, którego tytuł brzmi „Przez żołądek do serca” został skierowany do 24 uczniów szkół gimnazjalnych (dziewcząt i chłopców) w wieku 13-15 lat z Płońska (Polska) oraz Rejonu Solecznickiego (Litwa). W trakcie trwania projektu dzieci wspólnie gotowały, poznawały smaki międzynarodowej kuchni, a pośrednio również zgłębiały kulturę i tradycje swoich zagranicznych przyjaciół i uczyły się języka angielskiego. Ponadto zacieśniały więzi, integrowały się ze swoimi rówieśnikami, uczyły się zasad tolerancji, solidarności oraz pracy w grupie. W czasie spotkań, które odbywały się raz w miesiącu, dzieci realizowały konkretne działania, które zaplanowały już przed rozpoczęciem projektu. Każdy z miesięcy nosił określoną nazwę wyznaczającą temat przewodni gotowania i tak np. grudzień to miesiąc tradycji wigilijnych, stąd w menu do przygotowania znalazły się potrawy wigilijne charakterystyczne dla danego kraju. Wszystkie dania wraz z przepisem, sposobem przygotowania, zdjęciami i/lub krótkim filmem zostały

zamieszczone na przygotowanym przez dzieci kulinarnym blogu. Projekt zakładał zorganizowanie dwóch wymian młodzieżowych w Płońsku i w Rejonie Solecznickim, w czasie których dzieci uczestniczyły w warsztatach kulinarnych odkrywając wspólnie kuchnię polsko-litewską. Ponadto w trakcie projektu dzieci opracowywały różnego rodzaju materiały promujące zdrowe odżywianie się, które rozpropagowywały wśród kolegów ze szkoły i mieszkańców miast oraz zamieszczały je na blogu. Blog służył także do zbierania doświadczeń personalnych każdego z uczestników dotyczących ich gustów kulinarnych i spostrzeżeń dotyczących kuchni partnerów z zagranicy. Na portalu społecznościowym Facebook, którego użytkownikami od dawna są uczestnicy wymiany, został utworzony fanpage dotyczący wymiany kulinarnej młodzieży, dzięki czemu każdy chętny będzie miał możliwość przyłączenia się i wypróbowania konkretnych przepisów. W czasie trwania projektu dzieci kilkakrotnie łączyły się ze sobą za pomocą narzędzia internetowego google hang-out. Wykorzystano również tablice interaktywne przy tłumaczeniach tekstów kulinarnych na język angielski. W trakcie wymiany zostały wyrobione certyfikaty: Youthpass oraz europejski Europass - Paszport Językowy, który pozwala na opisanie umiejętności językowych niezbędnych podczas nauki i pracy w Europie. Dzieci wypełniły paszport na początku projektu oraz na końcu, tak aby zobaczyć jaki postęp nastąpił w znajomości języka angielskiego dzięki uczestnictwu w projekcie.

Wymiana i bezpośredni kontakt z „żywym” językiem sprawił, że dzieci zyskały większą odwagę w używaniu języka obcego i poprawiły dotychczasowe umiejętności językowe. Ponadto wśród planowanych działań znalazły się m.in.: spotkanie wszystkich młodych kucharzy w Płońsku połączone ze wspólnym gotowaniem w centrum miasta, opracowanie książki z najciekawszymi przepisami poznanej kuchni, warsztaty na temat zdrowego odżywiania się i ekologicznej żywności, zwiedzanie zakładu produkcyjnego z regionu, współpraca z gospodyniami wiejskimi i nauka wyrabiania wybranego produktu żywnościowego, wspólne gotowanie w szkołach, ogniska, przygotowanie kącika zdrowego odżywiania się, sporządzenie zdrowej tygodniowej diety nastolatka i wiele innych. Dzięki wymianie dzieci, a także mieszkańcy miast zyskali możliwość odkrycia kuchni innej niż ich własna, wraz z bogactwem tradycji, historią i smakami, które się za nią kryją. Dzięki temu rozbudzili w sobie ciekawość do dalszego poznawania świata i innych kultur. Dzieci poznały lepiej rówieśników z zagranicy i nawiązały nowe kontakty dzięki nowoczesnym narzędziom internetowym. Uczestnictwo w wymianie sprawiło, że dzieci nauczyły się jak ważne dla zdrowia jest odpowiednie odżywianie się i dbanie o odpowiedni dobór składników. Wiedzę tą będą mogły wykorzystać w całym swoim życiu oraz nauczyć jak ważne są dobre nawyki żywieniowe kolegów, dorosłych, rodzinę itp. Stworzony przez dzieci blog może być używany, aktualizowany i wypełniany również po zakończeniu projektu. Rozwinięcie umiejętności gotowania oraz wspólne przygotowanie posiłków posłuży większej integracji również z innymi domownikami. Organizacje koordynujące zyskały niewątpliwie nowe, ciekawe doświadczenia i umiejętności, które będą mogły wykorzystać przy realizacji kolejnych projektów.

- 3.2. Gmina Miasto Płońsk od 2015 roku jest organizatorem Międzynarodowego Turnieju Piłki Halowej o Puchar Burmistrza Płońska dla drużyn z miast partnerskich i zaprzyjaźnionych. W rozgrywkach uczestniczą zawodnicy powyżej 35-roku życia nie zajmujący się zawodowo piłką nożną. Dotychczas w turnieju udział wzięły drużyny z takich miast jak: Wołgograd, Crepy-en-Valois, Tarnopol, Cakovec, Tiszafured oraz Soleczniki. Wydarzenie to jest oddolną inicjatywą płońskiego klubu sportowego „OLDBOY” Płońsk. Drużyna z Płońska dzięki roli gospodarza turnieju w Płońsku, drużyna gości systematycznie w wielu miastach na turniejach organizowanych za granicą. Również najmłodszy piłkarze dzięki rozległym kontaktom zagranicznym Płońska mają okazję poznać swoich zagranicznych rówieśników dzielących tę samą pasję. W latach 2016 i 2017 Płońska Akademia Futbolu – PAF była współorganizatorem międzynarodowego turnieju piłkarskiego młodzików z udziałem drużyn z Crepy-en-Valois, Solecznik oraz miasta Morphou (Cypr). W 2017 r. płoński zespół mógł gościć na turnieju organizowanym w Crepy.
- 3.3. Gmina Miasto Płońsk we współpracy z Mazowieckim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego – Poświętne poczynawszy od 2013 roku, umożliwia lokalnym kupcom, wytwórcom i artystom wzięcie udziału w corocznych targach produktu regionalnego organizowanych we francuskim mieście Crepy-en-Valois. W wydarzeniu biorą również udział wystawcy z miast partnerskich Crepy – Antoining oraz Zell n.Mozelą, będących również zaprzyjaźnionych z Płońskiem. Targi są niepowtarzalną okazją do zaprezentowania dorobku kulturalnego oraz nawiązania kontaktów handlowych.

4. Galeria

Turnieje piłkarskie

Turnieje piłkarskie

Turnieje piłkarskie

Turnieje piłkarskie

Targi w Crepy

Targi w Crepy

Przez żółdek do serca

Przez żółdek do serca

Przez żółdek do serca

Przez żółdek do serca

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl